

Η αριστοτελική ηθική στην εποχή του Covid-19

Γράφει
Ο Ευάγγελος Μαυρογόνατος

Εδώ και εννέα μήνες ζούμε μια πρωτόγνωρη κατάσταση, την οποία κάλλιστα, μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε, ως την εποχή του Covid-19.

Οι κοινωνίες ολόκληρες, παγκοσμίως, αντιμετωπίζουν τεράστια διλήμματα για το πώς πρέπει να αντιμετωπίσουν τη νέα αυτή υγειονομική κρίση, η οποία, σημειωτέον, επηρεάζει εκτός από την υγεία και την παγκόσμια οικονομία.

Είναι μια σκληρή πραγματικότητα, ότι η ανάγκη για απόλυτη κοινωνική αποστασιοποίηση για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη διάσωσης της οικονομίας, με τα διάχυτα οφέλη της στην υγεία και την ευημερία.

Παντού επικρατεί σύγχυση, με αποτέλεσμα να είναι διάχυτη η σκέψη, ότι για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, ελλοχεύει ο κίνδυνος για ένα παγκόσμιο οικονομικό «κραχ», εις βάρος των πολλών και προς όφελος των ολίγων.

Οι δυσκολίες της κατάστασης με τον Covid-19

Δυστυχώς είναι μια αλήθεια ότι, λόγω της μεγάλης εισαγωγής ασθενών στα νοσοκομεία, διαπιστώθηκαν πολλά προβλήματα, οργάνωσης, εξοπλισμού, μέσων και κυρίως ελλείψεις ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

Μέσα σε αυτή την περιρρέουσα κατάσταση, οι γιατροί που αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν έλλειψη κρίσιμου ιατρικού εξοπλισμού, ήρθαν και έρχονται αντιμέτωποι με δύσκολα διλήμματα, καλούνται, ίσως, να αποφασίσουν ακόμη και ποιος θα ζήσει και ποιος θα αφηθεί να πεθάνει.

Για τα ελληνικά δεδομένα, οι γιατροί και το νοσηλευτικό μας προσωπικό, παρόλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, υπερβάλουν εαυτόν, τηρώντας τον όρκο του Ιπποκράτη και θέλω να πιστεύω ότι απέφυγαν αυτή την οδυνηρή απόφαση.

Αν και η πανδημία του κορωνοϊού είναι, ενδεχομένως, μοναδική από πολλές απόψεις, η πανούκλα και ο λοιμός είναι τόσο παλιά όσο η ανθρωπότητα, όπως και οι εντάσεις ανάμεσα στα δικαιώματα και τα συμφέροντα των ατόμων και της κοινότητας.

Αυτό που κάνει την παρούσα στιγμή τόσο σουρεαλιστική, είναι ότι οι «εξωφρενικές» καταστάσεις που ονειρεύονταν οι ηθικοί φιλόσοφοι έχουν γίνει πραγματικότητα με την αντιμετώπιση της πανδημίας του Covid-19.

Μια τέτοια λοιπόν είναι και η αριστοτελική ηθική, θέλω να πιστεύω καθόλου ιδεατή.

Ο Αριστοτέλης υπογράμμισε την ανάγκη να καλλιεργούμε αρετές, όπως το θάρρος, την εγκράτεια, τη δικαιοσύνη και τη γενναιοδωρία.

Η αρετή της γενναιοδωρίας είναι ιδιαίτερα σημαντική σε αυτή τη στιγμή των προκλήσεων και της ενδεχόμενης δυστυχίας μας.

Δεν είναι απλώς η προθυμία να κάνουμε μια θυσία.

Ο γενναιόδωρος άνθρωπος θα δώσει, σημειώνει ο Αριστοτέλης, σωστά, γιατί θα δώσει στους σωστούς ανθρώπους, τη σωστή ποσότητα, τη σωστή στιγμή, και θα πληροί όλες τις άλλες προϋποθέσεις της σωστής δωρεάς.

Μεταξύ όλων των ενάρετων ανθρώπων, γράφει, οι γενναιόδωροι είναι ίσως οι πιο αγαπητοί γιατί είναι ευεργετικοί για τους άλλους.

Και αυτό είναι που αισθανόμαστε την παρούσα χρονική στιγμή, για το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, που εργάζεται ατελείωτες ώρες για σώσει τους ασθενείς, τους επιστήμονες που έχουν αφιερωθεί στην έρευνα για τον ιό.

Η γενναιοδωρία τους είναι αυτή που τους χαρίζει την αγάπη και τον σεβασμό μας.